

РЕШЕНИЕ

№ 363

гр. Перник, 05.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МЕТОДИ КР. ВЕЛИЧКОВ
Членове: ИВАЙЛО ХР. РОДОПСКИ
КРИСТИАН Б. ПЕТРОВ

при участието на секретаря ИВА Н. ЦВЕТКОВА
като разгледа докладваното от ИВАЙЛО ХР. РОДОПСКИ Въззивно гражданско дело № 20221700500667 по описа за 2022 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

С решение № 260033 от 08.07.2022 година, по описа на Радомирски районен съд, е **признато за установено по предявения иск чл.124, ал.1 от ГПК, с главно встъпване при условията на чл.225 ГПК**, от ищеца Д. С. Р., ЕГН *****, с адрес: ***, срещу ответниците В. Р. Р., ЕГН *****, от ***, със съдебен адрес чрез адв.Б. Б., ***, В. П. Г. от ***, Е. С. И. от ***, Е. С. К. от ***, В. С. П. от ***, В. Д. В. от ***, Р. И. Д. от ***, Х. С. Р. от ***, Б. С. Р. от ***, М. П. Р., ЕГН *****, с адрес: ***, Р. Л. А. от ***, Е. И. Р. от *** и М. И. Р. от ***, **че ищецът е единствен наследник по универсално завещание на С. П. Р., б.ж. на ***, спрямо ответниците, които са наследници по закон.**

Със същото решение е бил отхвърлен първоначално предявения делбен иск от ищеца В. Р. Р., ЕГН ***, от ***, със съдебен адрес чрез адв.Б. Б., ***, срещу ответниците В. П. Г. от ***, Е. С. И. от ***, Е. С. К. от ***, В. С. П. от ***, В. Д. В. от ***, Р. И. Д. от ***, Х. С. Р. от ***, Б. С. Р. от ***, М. П. Р., ЕГН *****, с адрес: ***, Р. Л. А. от ***, Е. И. Р. от *** и М. И. Р. от ***, с който моли съда да постанови решение, с което да бъде допуснат до делба следния недвижим имот, а именно: поземлен имот, находящ се в ***, целия с площ от 710 /седемстотин и десет/ квадратни метра, при граници на имота по решение на съда: улица, наследници на П. Р., Х. К. Р. и М.Л.К., а по скица: имот с планоснимачен номер *** /***/ за който е отреден УПИ *** /***/, имот пл. № *** /***/, за**

който е отреден УХИ *** /***/, имот с планоснимачен номер *** /***/, за който е отреден УПИ *** /***/ и улица с ОК 78-78 „а“ /седемдесет и седем и седемдесет и седем буква „а“/, всички в квартал *** /***/ по плана на селото, който поземлен имот съставлява част от имот с планоснимачен номер ***/***/, в квартал *** /***/, който съгласно регулационния план на *** , одобрен със Заповед № III-336 от 08.06.1964 г. попада в границите и е отреден в парцел *** /***/, в кв.*** /***/, за който парцел дворищно-регулационния план за придаваемия към него имот по регулация не е приложен в срока по параграф 6, ал.4 от Предходните разпоредби на Закона за устройство на територията /З.У.Т/

Районният съд е приел, че с оглед уважаване на установителния иск по главното встъпване, ищецът и ответниците по делбения иск не притежават качеството на наследници на С. П. Р., което обуславяло отхвърлянето му, като неоснователен и недоказан.

Производството пред ПОС е образувано по въззивна жалба от адвокат Б.Б., пълномощник на В. Р. Р. против решение № 260033 от 08.07.2022 година, постановено по гр.д.№ 618/2020 година, по описа на Радомирския районен съд, гражданска колегия, II състав, с която се иска отмяна на първоинстанционния съдебен акт и постановяване на решение за допускане до делба на процесния имот. Иска на осн.чл.14, ал.2 от ЗН да се отмени завещателното разпореждане в полза на Д. С. Р., като се редуцира до размера на запазената част, равняваща се на половината от имуществото. Претендира разноски.

Постъпил е отговор на въззивната жалба от адв. И. Р. – процесуален представител на въззиваемата страна Д. С. Р., с която се навеждат доводи за отхвърляне на въззивната жалба и потвърждаване на първоинстанционното съдебно решение, като правилно и законосъобразно. Претендира разноски.

В хода на съдебното производство – на *** година е починала ответницата по делбения иск В. П. Г., като с протоколно определение от 14.03.2023 година съдът е конституирал като страни в производството нейните наследници: Й. Х. Г., ЕГН *****, с адрес: *** и М. Х. Д., с ЕГН *****, с адрес: ***.

С протоколно определение от 14.03.2023 година настоящият съдебен състав е указал на адв. И. Р. – процесуален представител на въззиваемата страна Д. С. Р. в едноседмичен срок от датата на съдебното заседание с 14 броя преписи за страните да конкретизира обстоятелствената част и петитума на главно предявения иск на Д. С. Р., касаещ процесното дело за делба.

С уточнителна молба вх.№ 1766/22.03.2023 година адвокат Р. е представила нотариален акт № ***, том.***, рег.№ ***, дело № 42 от 05.02.2018 година, на нотариус Б.К., с район на действие РС Радомир, вписан под № *** в РНК, от който е видно че недвижимият имот предмет на настоящото дело е бил продаден от Д. С. Р. на И. Г.К. за сумата от 9500,00 лева.

Настоящият правен спор е бил иницииран пред районния съд две години по-късно, а именно на 18.08.2020 година.

След проверка по реда на чл.269 от ГПК, въззивният съд намери, че атакуваното

решение е валидно, но недопустимо, в частта, касаеща произнасяне по същество относно иска за допускане делба на недвижимия имот, като постановено при съществени нарушения на съдопроизводствените правила, а уважения от районния съд установителен иск по чл.124, ал.1 от ГПК, с главно встъпване при условията на чл.225 ГПК, се явява недопустим, съгл.чл.130 ГПК.

След като по делото е установено, че по силата на нотариален акт № ***, том.***, рег.№ ***, дело № 42 от 05.02.2018 година, на нотариус Б.К., с район на действие РС Радомир, вписан под № *** в РНК, **½ идеална част от недвижимия имот, предмет на настоящото дело е бил продаден от Д. С. Р. на И. Г.К. преди образуване на делото пред районния съд**, в изпълнение на вменените му по силата на чл.2, чл.5, чл.7 и чл.9 от ГПК задължения, първоинстанционният съд е бил длъжен преди или в първото по делото заседание да укаже на ищеца да уточни и конкретизира исканията си и обстоятелствата, на които те се основават, по реда на чл.129 от ГПК, респ. чл.143 от ГПК, съответно да предостави възможност на насрещната страна за становище, с цел изясняване предмета на правния спор от обективна и субективна страна и правилно конституиране на надлежните участници в процеса. Като не е сторил това, първоинстанционният съд е допуснал произнасяне по неуточнена искова претенция и без участие на задължителна страна – заветника Д. С. Р., с оглед на възведените от ищеца факти, обстоятелства и искания, посредством които се определят пределите на правния спор, от които съдът е обвързан в решаващата си дейност.

Заветникът, в полза на когото е завещан конкретно определен имот поначало не може да иска съдебна делба и да участва като съделител в производството. Когато обаче предмет на завета е идеална част от конкретен имот, както в случая, участието на заветника в делбеното производство е необходимо. Същият следва да участва в делбеното производство и когато в същото се разглежда въпроса за намаляване на завета.

Споровете за действителността на завещанието, както и искания възстановяване на запазена част от наследството могат да бъдат разглеждани в делбеното производство с участието на ползващото се от завещателното разпореждане лице.

При участие в делбата на наследник по завещание съдът следва да прецени дали завещанието е универсално или частно на основата на изразената в завещателното разпореждане воля. Ако е завещан само един точно определен имот, но с него се изчерпва наследственото имущество, следва да се приеме, че завещанието е универсално.

Универсалното завещание придава на ползващото се от него лице качеството наследник. Такъв се явява и настоящия случай. Ако в делбеното производство е представено завещание, наследниците по закон следва в това производство да изчерпят всички свои възражения за неговата действителност, както и да упражнят правото си да искат възстановяване на запазена част от наследството, ако ползващото се от завещателното разпореждане лице участва в производството, тъй като с влизане в сила на решението по допускане на делбата тези техни права се преклудират. В този смисъл е решение № 155/19.10.2015 г., по гр.д.№ 1652/2015 г., на I - во г.о., на ВКС.

Съгласно постановките, застъпени в т.6 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС, както и задължителната практика по чл.290 от ГПК, част от която е и решение № 13/15.04.2014 г., гр.д. № 1024/2013 г., II г.о. на ВКС, при задължителното другарство, каквото е това между съсобствениците по иск за делба, участието на всички другари в процеса е условие за неговата допустимост. Нарушаването на изискването за съвместна процесуална легитимация е нередовност на исковата молба, за която съдът следи служебно и е длъжен да упражни правомощията си по чл.129 от ГПК. Когато първоинстанционното решение е постановено без участието на задължителен необходим другар, порокът на съдебния акт не може да се санира чрез конституирането му във въззивното производство, с оглед въведените в ГПК преклузии в условията на ограничен въззив и забраната за събиране на нови доказателства. В случая, при новото разглеждане на делото, районният съд следва да остави иска за делба „без движение“, да даде указания за конституиране като задължителен другар ответник по делбения иск Д. С. Р., като производството срещу него следва да започне с връчване на препис от исковата молба и даване срок за отговор по чл.131 от ГПК.

По отношение на разгледания и уважен установителен иск, въз основа на допуснатото от районния съд главно встъпване, въззивната инстанция приема, че същият е лишен от правен интерес. В случая е извършено разпореждане с процесния недвижим имот в полза на трето, неучастващо по делото лице, преди датата на завеждане на настоящите искиви претенции пред районния съд. При тази хипотеза, в хода на новото разглеждане на делбеното производство от районния съд, при конституиране на всички необходими другари – съделители, задължително ще бъде разгледан и изследван въпросът за собствеността на делбения процесен имот, както и вече въведените от съделителите възражения по чл.37, ал.1, вр.чл.30, ал.2, вр.чл.29, вр.чл.14, ал.2 от Закона за наследството - за отмяна и/или намаляване на завещателни разпореждания изцяло или до размера на съответната запазена част.

Ето защо така предявеният, приет за разглеждане и уважен от районния съд при условията на главно встъпване установителен иск, че Д. С. Р. е единствен наследник по силата на универсално завещание на С. П. Р. спрямо наследниците му по закон – страните по делбения иск и че към минал период: от 24.06.2015 година до 05.02.2018 година е бил единствен и изключителен собственик на процесния недвижим имот се явява недопустим, поради липса на правен интерес, тъй като този въпрос ще се изследва, разгледа и разреши в хода на делбеното производство и се явява неразделна част от него, като подлежи и на съдебно произнасяне с нарочен диспозитив.

Евентуално правен интерес от главно встъпване по делбеното производство би имал приобретателя на ½ ид.част от недвижимия имот И. Г.К., която притежава самостоятелни права на собственост върху част от делбения имот към момента, тъй като според възприетото в Тълкувателно постановление № 4/1964 г., на ВС, т.1, в съдебната делба могат да участват и трети лица, щом като са налице условията на чл. 174, 175, 181 ГПК, 1952 г. (чл.218, чл.219 и чл.225 ГПК, 2007 г.), тъй като подобно участие ще спомогне за охраняване

интересите на страните или на третите лица, защото решението влиза в сила в отношенията спрямо страните и третите лица в рамките на чл.179 ГПК, 1952 г. (чл.223 ГПК, 2007 г.), като по този начин ще се постигне процесуална икономия и ще се предотврати излишен и недопустим следващ процес между тях.

Това обуславя обезсилване на атакуваното решение на РС Радомир, връщане на делото за продължаване на съдопроизводствените действия по делбения иск, съгласно гореуказаното и прекратяване на съдебното производство по установителен иск, с правно основание чл.124, ал.1 от ГПК, с главно встъпване при условията на чл.225 ГПК, като недопустимо, съгл.чл.130 от ГПК.

С оглед изхода на делото, разноските към момента следва да останат в тежест на страните така, както са сторени и въззивният съд не следва да се произнася, тъй като след обезсилване на първоинстанционното решение производството по делбата ще започне от начало, като в нейния ход ще бъдат преразгледани и въпросите за отмяна и намаляване на завещателните разпореждания касателно съответни запазени части, съдържащи се в предмета на прекратения като недопустим установителен иск по главното встъпване, като районния съд ще ги съобщи и разпреди при новото разглеждане на казуса.

С оглед уважаване на въззивната жалба срещу установителния иск по чл.124, ал.1 от ГПК, съдът следва да присъди в полза на въззиваемата страна съдебни разноски, сторени пред Пернишки окръжен съд в общ размер на **625 лева** (600 лева - адвокатски хонорар и 25 лева –платена държавна такса по сметка на Пернишки окръжен съд), както и разноските, сторени пред Районен съд Радомир, но за адвокатски хонорар в половин размер от **300 лева**, тъй като пред първоинстанционния съд адвокатът е оказвал правна помощ и защита на ищеца, настоящ въззивник както по делбения, така и по уважения от районния съд установителен иск, **както и 300 лева** (половината от общо внесената от ищеца-въззивник сума от 600 лева) за назначения особен представител адвокат Т. М. П. на ответника Е. С. К., който също е оказал правна защита и помощ по два иска - по делбения и установителния.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 260033 от 08.07.2022 година, постановено по гр.д.№ 618/2020 година, по описа на Радомирски районен съд, включително и в частта за разноските, с което е бил отхвърлен предявения делбен иск от ищеца В. Р. Р., ЕГН ***, от ***, със съдебен адрес чрез адв.Б. Б., ***, срещу ответниците В. П. Г. от ***, Е. С. И. от ***, Е. С. К. от ***, В. С. П. от ***, В. Д. В. от ***, Р. И. Д. от ***, Х. С. Р. от ***, Б. С. Р. от ***, М. П. Р., ЕГН *****, с адрес: ***, Р. Л. А. от ***, Е. И. Р. от *** и М. И. Р. от ***, с който моли съда да постанови решение, с което да бъде допуснат до делба следния недвижим имот, а именно: поземлен имот, находящ се в ***, целия с площ от 710 /седемстотин и десет/ квадратни метра, при граници на имота по решение на съда: улица, наследници на П. Р., Х. К. Р. и М.Л.К., а по скица: имот с планоснимачен номер *** /****/ за който е отреден УПИ *** /****/, имот пл. № *** /****/, за който е отреден УХИ *** /****/, имот с планоснимачен номер *** /****/, за който е отреден УПИ *** /****/ и улица с ОК 78-78 „а“ /седемдесет и седем и седемдесет и седем буква „а“/, всички в квартал *** /****/ по плана на селото, който поземлен имот съставлява част от имот с планоснимачен номер ***/****/, в квартал *** /****/, който съгласно регулационния план на ***, одобрен със Заповед № III-336 от 08.06.1964 г. попада в границите и е отреден в парцел *** /****/, в кв.*** /****/, за който**

парцел дворищно-регулационния план за придаваемия към него имот по регулация не е приложен в срока по параграф 6, ал.4 от Предходните разпоредби на Закона за устройство на територията /З.У.Т/ **И В ЧАСТТА**, с което е било признато за установено по предявения иск, с правно основание чл.124, ал.1 от ГПК, с главно встъпване при условията на чл.225 ГПК, от ищеца Д. С. Р., ЕГН *****, с адрес: ***, срещу ответниците В. Р. Р., ЕГН *****, от ***, със съдебен адрес чрез адв.Б. Б., ***, В. П. Г. от ***, Е. С. И. от ***, Е. С. К. от ***, В. С. П. от ***, В. Д. В. от ***, Р. И. Д. от ***, Х. С. Р. от ***, Б. С. Р. от ***, М. П. Р., ЕГН *****, с адрес: ***, Р. Л. А. от ***, Е. И. Р. от *** и М. И. Р. от ***, **че ищецът е единствен наследник по универсално завещание на С. П. Р., б.ж. на ***, спрямо ответниците, които са наследници по закон,**

КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ВРЪЩА ДЕЛОТО НА Районен съд Радомир за продължаване на съдопроизводствените действия по делбения иск, съгласно гореуказаното, за оставяне на първоначалната искова молба „без движение“ и за конституиране като задължителен другар в делбеното производство на Д. С. Р..

ПРЕКРАТЯВА ПРОИЗВОДСТВОТО по гр.д.№ 667/2022 година, по описа на Окръжен съд Перник и гр.д.№ 618/2020 година, по описа на Районен съд Радомир, по предявения при условията на главно встъпване установителен иск, че Д. С. Р. е единствен наследник по силата на универсално завещание на С. П. Р. спрямо наследниците му по закон – страните по делбения иск и че към минал период: от 24.06.2015 година до 05.02.2018 година е бил единствен и изключителен собственик на процесния недвижим имот, КАТО НЕДОПУСТИМО.

ОСЪЖДА Д. С. Р. да заплати на В. Р. Р. сумите от: общо 625 лева – сторени разноски пред Окръжен съд Перник и общо 600 лева – разноски пред Районен съд Радомир.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____